

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid Bjästa-
skolan 7-9 i Örnsköldsviks kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning vid Bjästaskolan 7-9 avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier *i hög utsträckning*, *i flera delar* eller *i låg utsträckning*. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna *i låg utsträckning* eller *i flera delar* anger Skolinspektionen ett utvecklingsområde. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna *i hög utsträckning* begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan lämna en framtåsyftande kommentar i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Bjästaskolan 7-9 i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr *i flera delar* skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tillsammans med lärare och övrig personal verkar för att jämställdhetsperspektivet genomsyrar skolans undervisning och arbete.

Undervisning

Undervisningen främjar *i flera delar* elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

- Att rektorn tillsammans med skolans personal intensifierar arbetet med att stärka elevernas motivation att lära.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar *i flera delar* för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

- Att rektorn initierar ett arbete tillsammans med skolans personal och elever där gemensamma förhållningssätt och strategier tas fram för att skapa och upprätthålla studiero i alla klassrum.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges *i hög utsträckning*.

Huvudmannen ska senast **den 27 oktober 2023** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen, Dnr 2023:10149 i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Bjästaskolan leder och styr *i flera delar* skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att rektorn har en god nulägesbild av skolverksamheten och arbetar aktivt med uppföljning och analys av skolans kunskaps- och värdegrundsresultat. Rektorn leder även det pedago-

giska arbetet och skapar goda möjligheter för kollegiala möten genom en tydlig organisation kring detta. Rektorns ledning och styrning av det strategiska jämställdhetsarbetet behöver dock utvecklas för att säkerställa att ett jämställdhetsperspektiv beaktas i undervisningen.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer, observationer och dokumentstudier.

Rektorns uppföljning, analys och utveckling av verksamheten

Granskningen visar att rektorn följer upp och analyserar utbildningens resultat i alla ämnen och årskurser, identifierar utvecklingsområden och vidtar åtgärder. Uppföljning och analys av resultaten genomförs på olika sätt vid flera tillfällen under året där lärare är delaktiga, exempelvis genom systematiska kartläggningar och klassgenomgångar. Skolans trygghetsteam analyserar elevenkäter och gör trygghetsvandringar tillsammans med elever i syfte att förbättra tryggheten på skolan. Förutom att vid olika mötesforum följa upp kunskapsresultat och resultat för trygghet, studiero och värdegrundsarbete följer rektorn upp undervisningen genom lektionsbesök, medarbetarsamtal och lärares analyser av sina undervisningsgrupper. Ett exempel på utvecklingsområde som har identifierats är, förutom att övergripande höja måluppfyllelsen, elevers svårigheter med att nå målen i matematik. Rektorn har tillsammans med lärarna analyserat orsaken till detta och satsat på dubbelbemanning på lektionerna, läromedel på olika nivåer och har ett samarbete med matematikutvecklare i kommunen. Övriga utvecklingsområden är elevers läsförståelse och ledarskapet i klassrummet där man satt in en rad åtgärder som exempelvis fortbildning, kollegialt lärande och dubbelbemanning på lektionerna även i svenska.

Förutsättningar för samverkan och kollegialt lärande

Granskningen visar vidare att rektorn har ett tydligt fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Bland annat skapar rektorn förutsättningar för samverkan genom att personalen har morgonkonferens varje tisdag morgon där aktuella ärenden behandlas och information rörande verksamheten ges. Skolan har också konferenstid två gånger per vecka enligt ett rullande schema med möten i arbetslag, ämneslag, arbetsplatsträffar och rektorsledd konferens kring pedagogisk utveckling. I syfte att utveckla undervisningen har lärarna också arbetat med att implementera den nya läroplanen (Lgr22) genom att diskutera och tolka den.

Skolans jämställdhetsarbete

Granskningen visar att det inte finns någon uttalad strategi eller systematik i skolans undervisning gällande jämställdhetsarbete vilket även rektorn har identifierat som ett utvecklingsområde.

Rektorn har initierat ett arbete om jämställdhet genom att skolan har haft en föreläsning om hur man kan förändra pojkars "anti-pluggkultur". Även trygghetsteamet håller på att utarbeta en fortbildning med workshops för skolenhetens personal som bland annat innehåller en fortbildning i jämställdhetsfrågor. Rektorn har även intervjuat elever från årskurs 9 för att hitta lösningar för att höja pojkarnas måluppfyllelse. Rektorn berättar vidare att det finns kvar ett "bruksortstänk" vilket gör det svårt att motivera eleverna att nå längre i sin kunskapsutveckling. I intervjuer med skolans personal framkommer att man är medveten om att pojkarnas resultat är sämre och att det kan bero på den "anti-pluggkultur" som råder bland vissa pojkar. I de intervjuer som hållits med elever och personal lyfts heller inga exempel på inslag i undervisningen där frågor om pojkars och flickors attityder till skolan har behandlats.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tillsammans med lärare och övrig personal verkar för att jämställdhetsperspektivet genomsyrar skolans undervisning och arbete.

Skolinspektionens granskning visar att rektorn behöver utveckla skolans jämställdhetsarbete. Det saknas en övergripande strategi för hur man ska arbeta med jämställdhet på skolan och hur rektorn ska följa upp att jämställdhetsperspektivet finns med i undervisningen.

Av läroplanen framgår att skolan ska verka för jämställdhet. Skolan ska därmed gestalta och förmedla lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter för alla människor, oberoende av könstillhörighet. I enlighet med grundläggande värden ska skolan också främja interaktion mellan eleverna oberoende av könstillhörighet. Genom utbildningen ska eleverna utveckla en förståelse av hur olika uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter. Skolan ska därigenom bidra till att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska könsmönster och hur de kan begränsa människors livsval och livsvillkor.¹

¹ Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, , 2.8 Rektors ansvar

Genom att ta fram en strategi för arbetet med jämställdhet och systematiskt följa upp och utvärdera utbildningen ur ett jämställdhetsperspektiv kan rektorn försäkra sig om att varje lärare och all personal verkar för att jämställdhetsperspektivet genomsyrar skolans undervisning och arbete. Därigenom kan rektorn också säkerställa att alla elever, oavsett könstillhörighet, har samma förutsättningar att lära och utvecklas.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn, tillsammans med lärarna, systematiskt och löpande följer upp och analyserar både hur utbildningen i sin helhet organiseras och vilket innehåll och vilka arbetsformer som undervisningen bedrivs med för att könsmönster ska kunna uppmärksammas. I arbetet ingår att försäkra sig om att det hos såväl lärare som elever finns en medvetenhet om hur flickors och pojkars förutsättningar i skolan möjliggör eller begränsar dem att nå utbildningens mål. Där ingår också att försäkra sig om att det bedrivs ett aktivt arbete på skolan för att främja jämställdhet och att kunskap om hur jämställdhetsarbete kan bedrivas sprids och förankras i personalgruppen.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionens bedömer följande: Undervisningen främjar *i flera delar* elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att eleverna ges ett aktivt lärarstöd och att undervisningen ofta är varierad och anpassad till aktuell elevgrupp. Eleverna görs till viss del delaktiga i undervisningen och sitt eget lärande genom lärarnas arbete med att öva eleverna i att utvärdera undervisningen. Granskningen visar dock att det varierar mellan lärare i vilken utsträckning alla elever motiveras i sin kunskapsutveckling och att arbetsuppgifter bara till viss del stimulerar, utmanar och stärker elevernas motivation att lära.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer, observationer och dokumentstudier.

Målfokusering, varierad undervisning och aktivt lärarstöd

Granskningen visar att undervisningen till viss del är varierad, strukturerad och innehåller ett aktivt lärarstöd. Lärare uppger i intervju att de utgår från de nationella målen och att de arbetar med variation genom att exempelvis växla mellan olika arbetssätt. Eleverna berättar i intervjuerna om att de får hjälp och stöd av lärarna, vilket också bekräftas av Skolinspektionens observationer av undervisningen. Vid samtliga lektioner rör sig lärarna runt i klassrummet, uppmuntrar och hjälper eleverna men under några lektioner går mycket tid åt till att få till studiero. Vid några av de besökta lektionerna är klassen uppdelad i två grupper eller så är det två lärare med i klassrummet vilket underlättar för dem att hinna med att hjälpa eleverna.

Det framkommer i intervjuer med lärare och vid lektionsobservationer att lärarna på skolan arbetar med att få till en tydlig lektionsstruktur bland annat genom att i början av lektionen ge information om vad lektionen ska innehålla vilket också skrivs upp på tavlan och tydligt avsluta lektionen.

Elevers delaktighet

Granskningen visar att lärarna inhämtar elevernas synpunkter vid utvärdering av undervisningen bland annat genom att fråga eleverna vad de tycker har fungerat bra och mindre bra under ett arbetsområde. Vidare har lärarna frågat eleverna hur de vill visa sina kunskaper och erbjudit dem att vara med och planera vissa lektioner. Eleverna får även reflektera muntligt och utvärdera lektionernas innehåll och form. Några klasser har fått göra en "pluggplanering" inför ett prov och sedan reflekterat och utvärderat hur de uppnått sina mål. Det framkommer även att eleverna på elevrådet pratar om hur skolan fungerar och vad eleverna vill förbättra. Rektorn tar in mötesprotokollen från elevrådsmötena och har kommunikation med ansvarig personal.

Stimulans och utmaningar

Av granskningen framgår att det varierar mellan lärare i vilken utsträckning alla elever stimuleras i sin kunskapsutveckling. Undervisningen är i många fall inte tillräckligt stimulerande eller anpassad till elevers behov och intressen. Elever berättar att det är skillnad mellan hur olika lärare kan motivera och skapa intresse för lektionsinnehållet. Några lärare lyssnar till vad de tycker och tar vara på deras intressen. Några lärare är duktiga på att strukturera, skapa relationer, använda humor, de är "oseriöst seriösa". Andra lärare varierar inte lektionsinnehållet vilket till exempel innebär att eleverna bara får svara på frågor som finns i läroboken eller läsa tyst hela lektionen. Eleverna menar att om de blir motiverade i sin inläring blir det lugnare i klassrummet. Rektorn och lärarna berättar att de arbetar med klassrumsledarskap och pratar om att motivera eleverna och göra undervisningen intressant men att det har blivit allt svårare att

hålla elevernas intresse uppe. Rektorn menar att eleverna ofta inte orkar sitta längre stunder och lyssna.

Av intervjuer med både lärare och rektorn framgår att de har identifierat ett behov av att i högre grad motivera eleverna att anstränga sig och att det skulle få gynnsamma effekter på studieron. I Bjästaskolans "Nulägesbedömning Grundskolan 2021/2022" framgår att lärarna arbetar för att motivera eleverna men eleverna svarar i enkäter att de inte tycker lärarna lyckas med det. Lärarna uppger i sin nulägesbedömning att det är svårt att få alla intresserade och att väcka elevernas nyfikenhet. Vidare framgår att det är ett prioriterat utvecklingsområde och att skolan måste, tillsammans med vårdnadshavare, arbeta för att skapa motivation för skolarbetet så att eleverna kan se nytta av att inhämta kunskaper och hur resultaten i skolarbetet är en förutsättning för att eleverna ska nå "sin fulla potential utifrån sina förutsättningar." Resultatet på skolenkäten visar att eleverna vid Bjästaskolan inte anser att lärarna lyckas göra dem intresserade av skolarbetet, vilket även elevsvaren på Skolinspektionens elevenkät² från 2022 indikerar.³

Under besökta lektioner observerar Skolinspektionen elever som håller på med annat än skolarbete, exempelvis sitter de och pratar om annat, leker med nycklar eller tittar på sin mobil. På en lektion ställer elever frågor till läraren som inte besvarar frågorna med annat än; "Ja det var en bra fråga". I några fall försöker lärarna att få dem att fokusera på skolarbetet, vilket oftast resulterar i att eleven fokuserar en kort stund på skolarbetet för att sedan återgå till sin tidigare aktivitet.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

² Skolinspektionen genomför Skolenkäten som en del av granskningen av skolverksamheten i landet. Enkäten riktar sig till elever, föräldrar och pedagogisk personal och genomförs löpande med en tvåårsfrekvens för alla skolor. För alla frågor i enkäten beräknas ett snitt för referensgruppen. Skalan är 1–10 där ett högt indexvärde indikerar en positiv uppfattning.

³ I Skolenkäten ligger index för eleverna på frågan: Hur ofta får lärarna dig att bli intresserad av skolarbetet? på 4,3 att jämföra med referensgruppens 4,6. Lärarnas index på frågan: Hur ofta lyckas du väcka elevernas intresse för skolarbetet? är 6,5 att jämföra med referensgruppens 7,2 och vårdnadshavares index på frågan: Hur ofta verkar lärarna få ditt barn att bli intresserad av skolarbetet? är 5,7 att jämföra med referensgruppens 7,0.

- Att rektorn tillsammans med skolans personal intensifierar arbetet med att stärka elevernas motivation att lära.

Skolinspektionens granskning visar att många av eleverna på Bjästaskolan inte upplever en lust att lära. Motivation är en viktig nyckel till elevers skolframgång, men många elever har inte eller bibehåller inte sitt intresse och sin motivation för att inhämta kunskap.

Av läroplanen framgår att skolan ska stärka elevernas vilja att lära. Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt att vilja pröva och om-sätta idéer i handling och att lösa problem. Att alla elever i skolan får uppleva att kunskap är meningsfull⁴. Om eleverna ser ett samband mellan en skoluppgift och världen utanför skolan kan deras motivation komma att påverkas i positiv riktning.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn initierar och genomför ett utvecklingsarbete där lärarna diskuterar och delger varandra hur olika lektioner och arbetsområden kan inledas på ett intresseväckande sätt. Utvecklingsarbetet kan kompletteras med att rektor och lärare genomför klassrumsobservationer i syfte att identifiera och sprida goda exempel. En del i detta kan också vara att undersöka hur eleverna ser på olika metoder som de anser vara framgångsrika för att väcka intresse och motivation.

Skolinspektionen vill samtidigt betona att detta inte behöver innebära att alla lärare på skolan ska använda samma arbetssätt eller metod. Som lärare behöver man anpassa struktur och metod efter elevernas gruppsammansättning. Dock är elevernas motivation avgörande för en framgångsrik undervisning och det är viktigt att skolan identifierar, diskuterar och sprider framgångsrika metoder. Om det finns en kultur bland vissa vårdnadshavare att skolan inte är viktig leder det till att skolan behöver lägga tid på att motivera dessa elever och eventuellt informera på föräldramöten om vikten av att skolan betraktas som en arbetsplats för att inhämta kunskap och förbereda eleverna för framtida samhällsliv.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

⁴ Lgr 22 Skolans uppdrag

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen
Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och
medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och
inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionens bedömer följande: Skolan arbetar *i flera delar* för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att det pågår ett arbete på Bjästaskolan med att främja och upprätthålla trygghet. Arbetet är på flera sätt strategiskt och elevernas uppfattning om tryggheten i skolan följs upp. Granskningen visar dock att arbetet med att skapa studiero varierar. Lärarna använder sig av mer eller mindre framgångsrika strategier och de gemensamt framtagna ordningsreglerna för att skapa lugn och ro i klassrummet följs ofta inte.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer, observationer och dokumentstudier.

Skolans arbete med att skapa trygghet

Av Skolinspektionens granskning framgår att skolan bedriver ett samlat och medvetet arbete för att upprätthålla trygghet. Det förebyggande och främjande arbetet utgår från en kartläggning och en analys av var och när problem kan uppstå samt vilka åtgärder som behöver sättas in. Skolans personal medverkar i arbetet med att skapa en trygg skolmiljö genom att exempelvis genomföra trygghetsvandringar för att identifiera områden på skolan som upplevs som otrygga. Den årliga elevenkäten följs också upp och man diskuterar vilka insatser som kan behöva göras för att skolan ska vara trygg. Eleverna upplever att vissa områden på skolan är otrygga som till exempel toaletter och korridorer. Det har anställts en socialpedagog vars uppdrag är att stärka elevernas trygghet vilket i samtliga intervjuer framställs som positivt.

Eleverna berättar i intervjuer att de känner sig trygga på skolan. I Skolinspektionens enkät framkommer att eleverna på Bjästaskolan skattar tryggheten likvärdigt med samtliga deltagande skolor i riket.⁵

⁵ Index ligger på 8,2 för både Bjästaskolan och för samtliga medverkande skolenheter.

Bjästaskolan deltar också i ett samarbetsprojekt med Länsstyrelsen i Västernorrland, för att ta fram ett arbetsmaterial till skolor för att minska våld och bidra till ökad trygghet. En viktig utgångspunkt i det arbetet och något som är i fokus i projektet är att redan i tidigt skede ta in elevernas röster för att synliggöra deras synpunkter samt hamna rätt i de insatser som genomförs. I det projektet deltar rektor, socialpedagog samt de lärare och förstelärare vilka ingår i skolenhetens trygghetsteam.

Skolans arbete med att skapa studiero

Av granskningen framgår att det varierar hur väl lärarna lyckas upprätthålla studiero beroende på såväl tid på dagen och ämne som elevgrupp och lärare. I elevintervjuerna framkommer att det ofta inte är studiero på lektionerna. Eleverna berättar att det är en stor variation på om lärare säger till om någon elev stör eller bryter mot ordningsreglerna. Eleverna berättar att de inte är otrygga men det är "ett konstant babbel" och att det ofta är "rörligt" i klassrummet. Någon lärare kan säga ifrån men de flesta försöker men lyckas inte få till lugn, ro och ordning, exempelvis efterföljs inte mobilförbudet av alla. Eleverna berättade vidare att många elever utmanar lärarna eller försöker få dem att prata om annat än skolarbetet vilket lärarna hanterar på mer eller mindre framgångsrika sätt.

Vid Skolinspektionens lektionsbesök pratar elever ofta rakt ut och i munnen på varandra. Några elever sitter med mobiltelefonen, någon för att använda den som kalkylator, men andra för att visa sina kompisar bilder på sociala medier. Lärarna får återkommande höja rösten och ropa till eleverna att koncentrera sig och hänga med. Mycket av lektionstiden går åt till att lärarna försöker få tyst på pratsamma elever och eleverna har det svårt att arbeta med de uppgifter de ska, när ljudnivån är så hög. Studieron varierar sålunda mellan klasser och lektioner. Även lärarnas arbete med att främja studieron för att skapa en miljö där eleverna kan koncentrera sig på sitt skolarbete varierar. I Skolinspektionens enkät har eleverna skattat frågeområdet studiero i skolan betydligt lägre (4,6) än genomsnittet för referensgruppen (5,7). Skolan har visserligen diskuterat ordningsproblem och vilka regler som ska gälla men det saknas ett samlat och strukturerat arbete för att se till att reglerna följs och att rektor tillsammans med lärarna analyserar och söker orsaker till bristande studiero i undervisningen på flera plan.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn initierar ett arbete tillsammans med skolans personal och elever där gemensamma förhållningssätt och strategier tas fram för att skapa och upprätthålla studiero i alla klassrum.

Granskningen visar att det samlade arbetet med att skapa och upprätthålla en miljö där alla elever kan fokusera på sitt skolarbete är ett utvecklingsområde. Även om man inom lärarkollegiet vid vissa tillfällen diskuterar olika strategier och åtgärder vid ordningsstörande beteende så saknas det ett samlat och strukturerat arbete där eleverna också görs delaktiga för att skapa en skolmiljö som präglas av studiero. Det finns en tydlig koppling mellan stimulerande undervisning och god studiemiljö då omotiverade elever påverkar studieron negativt.

Av skollagen framgår att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en studiemiljö som präglas av studiero. Av läroplanen framgår att skolans mål är att varje elev genom egen ansträngning och delaktighet, utifrån sina förutsättningar, tar ansvar för sitt lärande och för att bidra till en god arbetsmiljö. Alla som arbetar i skolan ska främja elevernas förmåga och vilja till ansvar och inflytande över bland annat den fysiska miljön.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn initierar ett systematiskt arbete för att förbättra studieron på skolan. Lämpligtvis inleds arbetet med att genomföra en kartläggning av hur studieron ser ut i olika klasser och ämnen för att identifiera situationer som utlöser en sämre arbetsmiljö såväl som framgångsrika, förebyggande strategier. Elevernas delaktighet är viktig i arbetet att skapa samsyn kring hur arbetet med att skapa studiero bör bedrivas. Dels genom att rektorn och lärarna lyssnar på elevernas uppfattning kring hur de upplever studieron och undervisningens kvalitet. Dels genom att eleverna får vara med och ha synpunkter på det förebyggande arbetet som skolan bedriver samt vilka förhållningsregler som bör gälla i klassrummet.

Bedömning och betyg

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionens bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges *i hög utsträckning*.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att rektorn följer upp och analyserar eventuella skillnader i omdömen och betyg och för samtal med lärare utifrån dessa analyser. Eventuella skillnader mellan betyg och resultat på

nationella prov analyseras och diskuteras. Vidare ges lärarna goda förutsättningar att göra likvärdiga bedömningar, då lärarna regelbundet träffas i forum för diskussion och sambedömning.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer och dokumentstudier.

Analys av omdömen och betyg

Av granskningen framkommer att rektorn följer upp lärarnas bedömning och analyserar eventuella avvikelser i omdömen och betyg samt skillnader mellan resultat på nationella ämnesprov och betyg. De nationella proven används som ett viktigt stöd i bedömning och betygssättning. Rektorn följer också upp, inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet, elevgruppernas resultat för att identifiera deras utveckling över tid. Vidare har rektorn även försökt identifiera möjliga orsaker till eventuella skillnader i betygsresultat genom att koppla resultaten till undervisningens genomförande.

Förutsättningar för lärare att kvalitetssäkra omdömen och betyg

Granskningen visar att lärarna ges goda förutsättningar att kvalitetssäkra sin bedömning och betygssättning. De använder sig av Skolverkets bedömningsstöd och har regelbundet möjlighet att diskutera och analysera hur de bedömer elevernas kunskaper i förhållande till betygskriterierna både i arbets- och i ämneslag. Fokus för denna samverkan är att kvalitetssäkra lärarnas bedömningar med ett tydligt syfte att skapa likvärdighet. För ämnen som bara har en lärare på skolan ordnas kommundemensamma möten för att de ska kunna träffas och utbyta erfarenheter kring bedömning och betygssättning.

I lärarintervjuerna framkommer även att de obehöriga lärarna har ett etablerat samarbete med legitimerade lärare så att bedömningen sker på ett likvärdigt sätt. Vidare framgår i den dokumentation Skolinspektionen tagit del av att lärarna känner sig trygga i bedömning och betygssättning.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att skolan *i hög utsträckning* motsvarar kvalitetskriterierna inom området.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av undervisningsrådet Veronica Bonivart Säfström.

I handläggningen av ärendet har utredarna Eva Ahlman (föredragande) och Mattias Ryd samt undervisningsrådet Agnetha Burström medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Fem lektionsobservationer
- Två gruppintervjuer med elever
- Två gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor
- Dokumentstudier, dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan dels den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektorn arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 14-17 2023. Besöket genomfördes av undervisningsråd Agnetha Burström och utredare Eva Ahlman.

Bjästaskolan är en kommunal grundskola inom Örnsköldsviks kommun. Skolenheten erbjuder verksamhet för grundskolans årskurser 7-9. Skolan har 208 elever.